

Evaluatie adviescommissie Controle & Financiën

15 januari 2026

Freek Verbakel

Gemeente Utrecht

Aanleiding

- Een aantal leden van de adviescommissie Controle & Financiën heeft in december 2025 een enquête ingevuld over de evaluatie van de adviescommissie.
- In deze enquête zijn ook zeven vragen voorgelegd over de P&C-cyclus.
- Deze presentatie geeft een bondig overzicht van de resultaten van deze vragen uit de enquête.

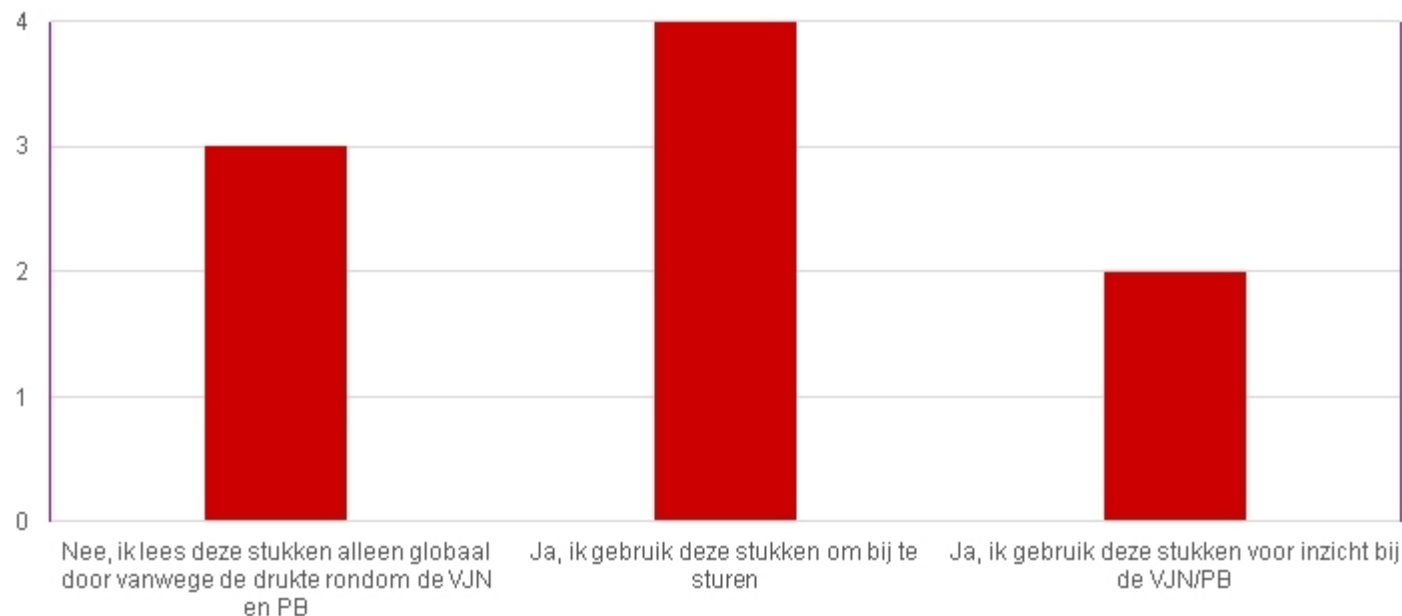
Vraag 11

De (1e en 2e) bestuursrapportages hebben een peildatum van eind maart en 30 juni en worden meegestuurd met de VJN en de PB. Wat vindt u van deze werkwijze en dit instrument? Meerdere antwoorden zijn mogelijk. Bij de optie andere kunt u nog wat toelichting geven.

Resultaten vraag 11

Wat vindt u van de werkwijze en dit instrument? (1^e en 2^e beraps)

- Soms zijn er meerdere opties door respondenten aangevinkt. Hieruit is wel te zien dat er door een meerderheid van de respondenten gebruik wordt gemaakt van de bestuursrapportages.
- Enkele aanvullende reflecties:
 - “Ik zou de voorkeur geven aan 1 bijstuurmoment die aandacht krijgt in de raad.”
 - “Ik zou liever de bestuursrapportages op een los moment afzonderlijk willen bespreken.”
 - “Vaak moeilijk te lezen.”

Vraag 12

De Voorjaarsnota en begroting kennen een technische sessie voorafgaand aan de schriftelijke vragen. Hoe kijkt u er tegenaan om de technische sessie in te korten en om meer technische vragen te stellen tijdens dit moment? Of is het zinvol om kort na de technische sessie een (financieel) technisch vragenuur te organiseren, om het aantal schriftelijke vragen te verminderen?

Enkele reflecties op vraag 12

“Het fijne van technische vragen is dat de vragen en antwoorden volledig beschikbaar zijn voor alle raadsleden. Dat moeten we niet kwijtraken.”

“Huidige vorm werkt goed. Deelsessies zijn soms wat veel, maar algemeen deel zeer behulpzaam.”

“Dat laatste. Een gezamenlijk introductie is altijd wel prettig, maar zelf mag het 2x langer duren en op cruciale onderdelen meer de diepte ingaan. Op zoek naar de angels zitten, de keuzes en de onzekerheden. Ook over waar budget goed is te herverdelen en waar niet. Zoals recent met de algemene dekkingsreserve, daar had ik voorafgaand echt graag meer informatie over gehad.”

“Een goede mondelinge toelichting tijdens een technische sessie is van meerwaarde. Het lijkt mij niet handig om dit heel erg uit te breiden. Tijdens de technische sessie kan niet altijd antwoord worden gegeven omdat de betreffende ambtenaar bijv. niet aanwezig is. SV zijn daarom niet helemaal te voorkomen. Mogelijk kan de presentatie van de technische sessie wel beter. Met name bij de afgelopen VJN was het een opsomming van de tabellen die in de VJN stonden en miste de toelichting of wat de grote punten waren.”

“De technische sessie is vaak best een informatieve sessie. De carrousels van de laatste jaren waren echter wel wat veel van het goede. Meer technische vragen stellen, op een sessie of een vragenuur lijkt me een goed idee. Een goede info over het stellen van SV en de zin daarvan zou ook helpen.”

Vraag 13

Om de begroting zo actueel mogelijk te houden, zou het een optie kunnen zijn om na het zomerreces nog de laatste financiële wijzigingen mee te kunnen nemen. Om dat mogelijk te maken, zou de publicatiedatum van de begroting 2 weken naar achteren moeten (dus naar eind september, waarmee nog steeds voldaan wordt aan de datum van 1 oktober uit de financiële verordening). Dat betekent dat uw raad minder tijd heeft voor het lezen van de stukken, het stellen van vragen en het opstellen van moties/amendementen, omdat uitloop niet mogelijk is i.v.m. zomerreces (VJN) en deadline van de provincie (PB). Hoe zien jullie de afweging tussen een actuelere begroting en iets minder behandeltijd voor de raad? NB: de septembercirculaire kan nog steeds niet worden meegenomen.

Enkele reflecties op vraag 13

“Ik zou hier niet voor zijn. In de balans vindt ik voldoende tijd zwaarder wegen dan een wat meer up to date begroting.”

“Dit lijkt mij te proberen, hangt mogelijk ook af van hoe de recessen vallen. Afgelopen jaar vond ik het prima te doen.”

“tegen actueel houden kan ook met addendum/memo raad begrijp soms ook niet waarom actualiseren want er wordt ook doodleuk verwachtingen geraamd vanuit het Rijk voor meerdere jaren of parkeerinkomsten in 2029:)”

“De stress rondom VJN en PB is al groot. Het lijkt me niet goed die verder te verhogen door de lees en voorbereidingstijd te verminderen. Zeker als de sept circulaire kan worden verwerkt.”

Vraag 14

De VJN is de afgelopen jaren het integrale afwegingsmoment voor de gemeenteraad. Wat is uw mening hierover ook in relatie met de programmabegroting?

Enkele reflecties op vraag 14

“Officieel is de VJN het integrale afwegingsmoment, maar het college lijkt daar anders over te denken. Ik zou dat zo houden, tegelijkertijd zie je dat de PB veel concreter is waardoor het dan duidelijk wordt wat de keuzes bij de VJN betekenen. Voor mij mag het integrale afwegingsmoment nog duidelijker door in de VJN concreet op te nemen welk beleid wordt uitgevoerd en welk beleid ongedekt is.”

Tja, zelf lijkt mij dit wel goed, maar ik zie steeds dat veel raadsleden de VJN gebruiken om van alles maar te agenderen en dat leidt enorm af. Dus wel zo houden, maar de raad adviseren meer te focussen op waar het geld wel of niet heen moet.

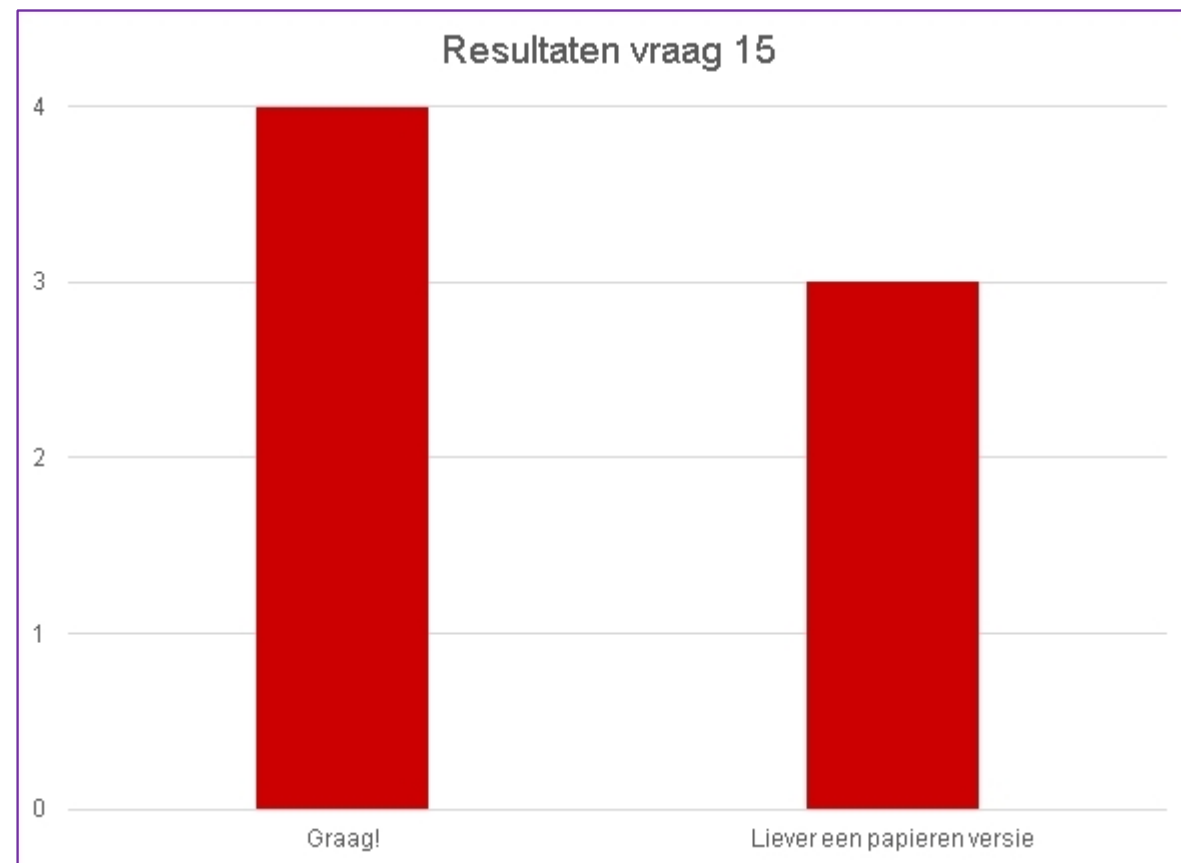
“Alles wat financieel lastig is komt samen in de VJN en dan is de begroting een sluitstuk; heb er nog steeds moeite mee, ook omdat ik zelf in organisaties heb gewerkt waar begroting hoogtepunt was van het jaar en de VJN op hoofdlijnen een doorkijk gaf over meerdere jaren. Tot nu toe begrijp ik dat dit de cultuur is bij Utrecht. Met als gevolg een hele kluif de VJN inclusief meerjarenprogramma's. Komt bij dat de raad nauwelijks aparte kredietvoorstellen ontvangen en raadsvoorstellen met vaak summiere financiële paragrafen. Buffelen voor raadsleden financiën”

Vraag 15 en resultaten

In het kader van de digitalisering en papierloos werken, overwegen we om geen papieren versies van de P&C producten meer te verstrekken; wel kunnen we op het P&C portaal (utrecht.pcportal.nl) waar alle P&C producten staan per P&C-product een pdf plaatsen. Hoe kijkt u hier naar?

Een meerderheid van de respondenten heeft een voorkeur voor het digitaal verstrekken van de P&C producten.

Vraag 16

Zijn er onderdelen die u graag toegevoegd of geschrapt zou willen hebben uit de begroting en/of jaarstukken en/of VJN/Beraps? Graag een toelichting op eventuele wensen.

Enkele reflecties op vraag 16

“Dit vind ik lastig te beantwoorden. Wel vind ik de hoeveelheid pagina's erg groot.”

“De wethouder heeft al toegezegd de afschrijvingstabel voortaan bij de begroting toe te voegen.”

“Belangrijkste wens is de splitsing naar uitbesteding aan
(1) markt en
(2) gemeenschap en
(3) zelf als ambtelijk apparaat doen. “

“Moeilijke vraag. Ik zou graag willen dat het meer inzicht geeft. Vooral bv MPR is nog te ondoorzichtig. Dat betekent niet dat iets weg moet of erbij moet. De toelichtende teksten moeten wellicht meer met de bril van een raadslid worden beschreven.”

“Ik zie bij de VJN graag een overzicht van het gedekte beleid, ongedekte beleid, wat de extra van het coalitieakkoord is. En wat het effect van die keuzes is, want het betekent op termijn dat vastgestelde doelen niet worden gehaald. Nu is dat niet helder.

Ik zou ook graag een link willen met de Global Goals of brede welvaart om een beeld te hebben welk beleid waaraan bijdraagt op de lange termijn.”

Vraag 17 en enkele reflecties

Heeft u nog een andere suggestie om de P&C cyclus te verbeteren?

“Behoud minder behandeltijd
PGB en zo focus op VJN.”

“- (on)gedekt beleid
- link brede welvaart/global goals
- Duidelijke link MPR en investeringsstaten”

